

Oponentský posudek na diplomovou práci Bc. Filipa Lhoty

Studium alternativních sestřihových forem estrogenního receptoru alfa v buněčných liniích karcinomu prsu

Předkládaná diplomová práce se zabývá vědecky velice zajímavou a medicínsky velmi aktuální tematikou. Jedná se o studium vlivu sestřihových forem ER na chování nádorových buněk karcinomu prsu. Úkolem práce bylo připravit modelové systémy, které by umožnily podrobné studium významu nejčastěji se vyskytující sestřihové varianty ER.

Hlavní pozitiva diplomové práce

Téma diplomové práce bylo zvoleno vhodně neboť řeší problematiku, která může přispět k odhalení molekulárních mechanismů resistance nádorových klonů vůči hormonální terapii.

Úvod je velmi pěkně koncipován jak obsahově tak formálně. Předkládá přehledný náhled na studovanou problematiku sestřihových mechanismů obecně i specifický stav poznání v oblasti ER. Velmi krátce je zmíněna i situace v ČR s ohledem na incidenci, mortalitu a léčebné možnosti u karcinomu prsu.

Cíle jsou jasně stanoveny a představují řešení vědecky hodnotného problému.

Z metodického hlediska je práce na vysoké úrovni a využívá moderní metodiky buněčné biologie a genetiky, jmenovitě např.: analýzu genomové DNA pomocí PCR, restrikční analýzy a sekvenace, hodnocení hladin transkriptů pomocí semikvantitativní RT-PCR a kvantitativní PCR s využitím řady kontrolních genů, sledování hladin proteinů pomocí imunoblotingu. Buněčné manipulace zahrnovaly konstrukci shRNA k umlčení transkripce, naklonování expresního insertu ER a transfekci buněk tímto vektorem, selekci buněčných klonů a hodnocení základních buněčných funkcí pomocí real-time analýzy na přístroji xCELLigence.

Výsledková část s bohatým grafickým doprovodem ukazuje, že autor udělal velký kus práce. Statistické zpracování výsledků a jejich prezentace jsou na vysoké úrovni. Studie působí velmi harmonicky a je pečlivě vypracovaná. Zároveň poskytuje dostatek podnětů k diskusi a zamyšlení nad možnými interpretacemi výsledků.

Mezi hlavní výsledky práce patří:

- 1/ charakterizace sestřihových variant ER v modelových liniích MCF-7.
- 2/ Příprava konstruktů sestřihové varianty ER Δ el7 a klonů buněk MDA-MB-231 prokazatelně exprimujících tuto variantu.
- 3/ Vytvoření konstruktů obsahujícího shRNA proti ER Δ el7 – podařilo se připravit jeden klon MCF-7 se sníženou expresí ER Δ el7 o cca 50%.
- 4/ Základní analýza růstových křivek klonů vytvořených ad 2 a 3 ve srovnání s kontrolními liniemi. Studium vlivu přídatku estradiolu a tamoxifenu na růstové křivky.

Diskuse výsledků je vedena věcně a dobře reflektuje získané výsledky.

Kritické připomínky a otázky k vlastní práci.

1/ Drobné překlepy a nejasnosti:

- str. 19: zkratka ERE není při prvním použití definována (na rozdíl od ostatních zkratek)
- str. 27, řádek 5 odspoda: k čemu se vztahuje Obr.X ?
- str. 30, druhý odstavec: Cílem této práce bylo *navržení systému* pro ...
- kapitola 3.1: zde je patrné nejednotné používání českého i anglického způsobu psaní desetinných míst (čárka vs. tečka)
- metody obecně: při uvádění výrobce by bylo vhodné uvést i město a zemi sídla výrobce
- str. 34, řádek 12: Výsledná DNA *byla* kvantifikována...
- str. 39, předposlední řádek: *Roztok A* ...
- str. 40, řádek 4 odspoda: zkratka RT-PCR zde není vysvětlena
- tabulka 1: u některých primerů chybí specifikace F a R
- tabulka 2, nadpis: ... normalizovaná *na* expresi...
- gely na obr 18 a 23 postrádají "self-explanatory" popis komínků jako je tomu u ostatních fotek gelů
- str. 62, konec prvního odstavce: ... expresí wt *ER-α* ...

Otázky:

2/ V popisu qPCR (kapitola 3.4) píšete, že jste použil definované množství cDNA. Jak jste měřil koncentraci cDNA? V metodách to není uvedeno. Pokud se jedná o přepočet přes úvodní množství RNA pro cDNA syntézu jak byla kontrolována účinnost této syntézy?

3/ Jakým způsobem byly čištěny oligonukleotidy použité pro konstrukci shRNA (kapitola 3.12)?

4/ Jak si vysvětlujete to, že klon 7 MDA-MB-231 obsahující prokazatelně ERdel7 konstrukt (Obr. 19) nevykazoval genovou expresi (Obr. 20)? Je to při transfekcích častý jev?

5/ Jak dopadly imunoblotty kontrolního proteinu aktinu (viz. kapitola 3.15) k obrázkům 22 a 27? Obecně vzato obrázek 27 neposkytuje příliš jasnou informaci o situaci v kloních MCF-7.

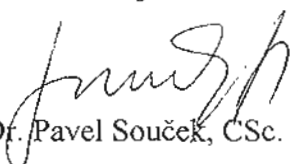
6/ Jaká je koncentrace estradiolu v 5% séru a jak koresponduje s použitou koncentrací v 5% séru suplementovaném 10^{-8} M E2 vs. v 15% séru samotném (Obr 31)?

Výše uvedené otázky slouží k rozšíření obzoru a nijak nesnižují vysokou kvalitu práce.

Diplomová práce Bc. Lhoty podle mého názoru zcela splnila svůj účel, protože autor prokázal schopnost vědecké práce na poměrně složitém tématu a osvojil si velký počet metod.

Z výše uvedených důvodů doporučuji předloženou práci k obhajobě.

V Praze 7.5.2010

RNDr. Pavel Souček, CSc.